

OPIN PORTAILTA
TYÖELÄMÄÄN
SATAKUNNASSA

Diak

KIELITIETOISUUS JA SELKOKIELI - OHJAAJALLE

LANGUAGE AWARENESS AND PLAIN LANGUAGE - FOR A MENTOR

samk

Diak

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

SISÄLTÖ

- Kielen osa-alueet ja rekisterit
- Kielitietoisuus
- Selkokieli
- Ohjauksen avuksi ja lisätietoa

CONTENTS

- Sections and registers of the language
- Language awareness
- Plain language
- For guidance and additional information

Kielen osa-alueet ja rekisterit

Sections and registers of language

Kielen osa-alueet

The sections of the language

Puhuminen

Speaking

Kuunteleminen

Listening

Kirjoittaminen

Writing

Lukeminen

Reading

Kielen rekisterit eli kielenkäyttötilanteet situations

- Ohjaustilanne
- Reflektio ja arviointi
- Kahvihuone
- Potilaan ohjaus
- Työhaastattelu
- Tekstit
- Ym.

Registers of language/ Different language use

- Guidance
- Reflection and evaluation
- Coffee room
- Patient guidance
- Job interview
- Texts
- Ym.

Kielitietoisuus

Language awareness

Mitä on kielitietoisuus?

Kieltä opitaan joka tilanteessa ja jokainen toimii opettajana

On tietoinen omasta tavasta käyttää kieltä

On tietoinen ammattialalla käytettävästä erilaisista tavoista käyttää kieltä

What is language awareness?

- Language is learned in every situations and everyone teaches the language
- Awareness of using language
- Awareness of different ways to use language (registers)

Mitä on kielitietoisuus?

Ei ole vain puheen yksinkertaistamista, vaan

Kielikäytänteiden avaamista

Ammatissa käytettävän kielen ymmärtämisen tukemista

What is language awareness?

- Not just simplifying the language, but

Opening language practices

Supporting understanding of the language used in profession

Kielitietoisuus näkyy valintoina

Tiedostetaan työntekijöiden **kulttuurinen moninaisuus**

Tiedostetaan **kielen merkitys/rooli** työssä

Kunnioitetaan eri kieliä: **monikielisyys on ok**

Kohtuullistetaan **kielitaitovaatimuksia**

Selkoistetaan **työympäristön kieltä**: perehdytys, lomakkeet, nettisivut, viikkotiedote, ohjeet

Vahvistetaan selkosuomen osaamista

Tunnistetaan vuorovaikutuksen merkitys

Language awareness is reflected in choices

- The cultural diversity of employees is recognised
- The meaning/role of language at work is recognised
- Languages is respected: multilingualism is okay
- Language proficiency requirements are moderated
- The language of working environment is clarified: orientation, forms, web-pages, news, infos
- Plain language is strengthened
- The meaning of interaction is recognised

Kielitietoisuus näkyy ohjauksessa

Awareness of language is seen in supervising

[Video: Miten ohjaan kielitietoisesti](#)

Kielitietoisuus ohjauksessa

Language awareness in mentoring

Tehkää kielisopimus: miten/mitä kieltä käytetään eri tilanteissa

Perehdytys: Mitä kielen osa-alueita tarvitaan: kirjoitus, puhe, kuuntelu ja tekstin ymmärtäminen

Aika: Anna aikaa tutustua seuraavaan aiheeseen

Arviointia suoriutumisesta, motivaatiosta ja haasteita

- **Make language agreement:** How/what language is used in different situations
- **Induction:** Mitä kielen osa-alueita ja rekistereitä tarvitaan?
- **Time:** give time to get to know the next task/theme
- **Reflection/evaluation:** accomplishment, motivation, challenges

Kielitietoisuus ohjauksessa

Language awareness in mentoring

- **Selkeytä:**

- Kerro avainkäsitteet, tärkeät sanat
- Pyydä kirjoittamaan sanoja muistiin: kysele niitä
- Sanoita tekemistäsi
- Toista sanoja, lauseita
- Karsi turha
- Havainnollista: Käytä kuvia ja kaavioita
- **Aktivoi** opiskelijat puhumaan
- kysy, pyydä kertomaan

- **Clarify:**

- Tell the key concept, important words
- Ask to write notes: new words and ask them
- Say what you did
- Repeat words and phrases
- Reduce unnecessary
- **Activate** students to communicate
- ask questions, ask to tell

Kielitietoisuus näkyy kielessä

Avaa abstraktit käsitteet: esimerkkilauseita

Avaa vaikeat lauserakenteet: helpommat muodot

Avaa kulttuurisidonnaiset käsitteet: Mitä tämä Suomessa tarkoittaa

Pura yhdyssanat

Erottele samankuuloiset sanat: valita, valittaa, välittää, välitä

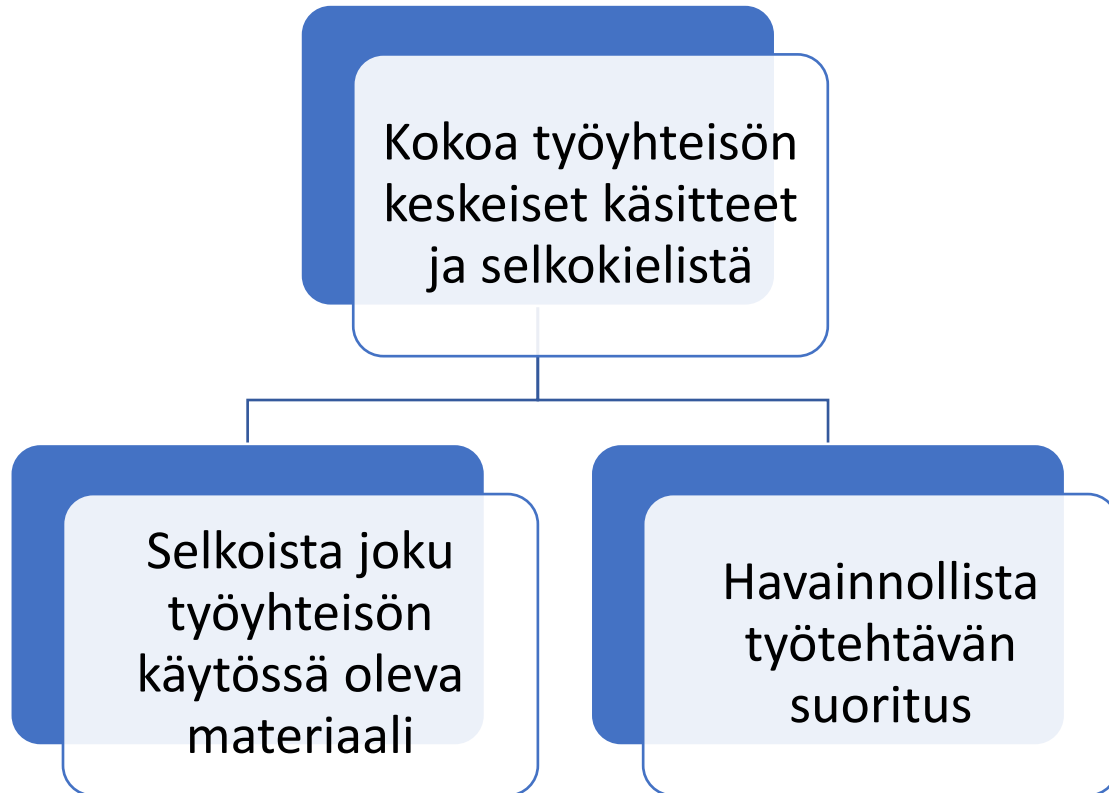
Varmista ymmärrys

Opeta lukustrategioita: silmäily, pääasioiden etsiminen, käsitekartta

Language awareness is reflected in language

- Open the meaning of abstract concepts
- Open the difficult sentence structures
- Open the culturally bound concepts
- Show the parts of the compound word
- Distinguish sound alike words
- Make sure the understanding
- Teach reading strategies: scan, find the main points, concept map

Kielitietoisuus-harjoitus

Language awareness exercise

- Collect the main concepts of your workplace and turn them to plain language
- Turn some material of your work place to plain language
- Illustrate the performance of the work task unit

Selkokieli

Plain language

SELKOKIELI

Helpompaa kuin tavallinen yleiskieli

Käytetään yleisesti tuttua sanastoa

Käytetään käytännön esimerkkejä

PLAIN LANGUAGE

- Easier than common used language
- Common vocabulary is used
- Practical examples

Video:

<https://papunet.net/tietoa/selkokieli-puheessa-ja-tekstissa>

Yleisiä haasteita

Kielteinen asenne

Nopea puhe

Puhekieli

Murresanat tai slangisanat

Mutkikkaat lauseet

Vierasperäisen korostuksen ihmettely

Osaamisen kyseenalaistaminen

Common challenges

- Negative attitude
- Fast talk
- Spoken language
- Dialect, slang
- Complex sentences
- Wonder of foreign accent
- Questioning competence

Tärkeää harjoittelun alussa

Luottamuksen kasvattaminen

Salliva oppimisympäristö

Ajattele: opiskelija on tuleva kollegasi

Stressi vähenee, kun tehdään yhdessä 😊

Uteliaisuus vieraasta kulttuurista

Asenne ratkaisee!

Important at the beginning of practice

- Building trust
- Permissive learning environment
- The student is a becoming colleague
- Stress is reduced, when done together
- Curiosity about foreign culture
- Attitude counts!

Kielisopimus Language Agreement

- Harjoittelun alussa tehdään kielen oppimiseen tavoitteet yhdessä ohjaajan kanssa (Katso videosta tarkemmin, mitä kielisopimus tarkoittaa)
- In the beginning of practise, language learning goals is made together with supervisor (Look from the video the meaning of the language agreement)

[Video: Kielisopimus](#) (Subtitels also in English)

Lisää tietoa/more information:

<https://www.kielibuusti.fi/fi/ohjaajat/ammattillisen-kielen-oppiminen-tyoharjoittelussa/tyoharjoittelu-on-myo-kieliharjoittelu>

Kielisopimus Language Agreement

- Missä tilanteessa erityisesti kielen merkitys korostuu?
- Missä tilanteessa riittää, että ymmärtää?
- In which situations the importance of the language is emphasized?
- In which situations is enough to understand?

Mitä tehdä käytännössä?

- Hyväksy toisen kielitaito ja monikielisyys
- Auta ymmärtämään
 - vältä murretta
 - käytä yleispuhekieltä
 - toista sanoja, lauseita
 - keksi samaa tarkoittavia ilmauksia
 - käytä lyhyitä lauseita
 - hyödynnä kuvia
 - näytä ja näyttele
 - käytä englantia

What to do in practice?

- Accept the other's language skill and multilangue
- Help to understand
 - avoid dialect
 - use correct formula
 - repeat words, sentences
 - think of same meaning expressions
 - use short sentences
 - use pictures
 - show and act
 - use English

Mitä tehdä?

- Mieti erilaisia keinoja ilmaista, jos et ymmärrä
- Anna aikaa reagoida puheeseen ja muotoilla oma puhe
- Käytä vierasperäisiä sanoja helpottamaan ymmärtämistä
- Pura yhdyssana osiksi
- Avaa lyhenteet
- Artikuloi selkeästi

What to do?

- Think ways to express, if you don't understand
- Give time to react to speech and create own speech
- Use foreign words to help understanding
- Cut the long words
- Open abbreviations
- Articulate clearly

Mitä tehdä?

- Käytä verbejä, älä verbistä johdettuja muotoja
(savuton alue --> alue, jossa ei saa polttaa; hierova tuoli --> tuoli, joka hieroo)
- vältä idiomeja: Pysytkö kärryillä?
- Virkistä englannin taitoasi! Voit käyttää sitä apuna ja oppia ammattisanoja opiskelijalta
- Tee huomioita omasta tavastasi puhua
- Anna itsellesi tavoitteita kielen oppimisen tukijana

What to do?

- Use verbs and not derived forms
- Avoid idioms
- Refresh your English! You can use it as a help and also learn professional vocabulary from your student.
- Observe your way to speak
- Give some goals as a supporter of language learning

Kieltä oppii vain käyttämällä, joten tärkeintä, mitä voi tehdä toisen kielenoppimisen tukemiseksi, on antaa hänelle mahdollisimman paljon mahdollisuuksia käyttää kieltä.

You only learn a language by using it,
so the most important thing to do to support the other's language learning is
to give him/her, as much as possible, opportunities to use language

Ohjauksen avuksi ja lisätietoa

**For guidance and more
information**

Ohjauksen avuksi

For guidance

**Työpaikkaohjaajien
koulutusvideot / Training
videos for mentors (in
Finnish):**

<https://www.tokasa.fi/tyopaikkaohjaajien-koulutusvideot/>

**Kielitietoinen ja
monikulttuurinen ohjaus /
Language-aware and
multicultural guidance (in
Finnish):**

<https://ohjaan.fi/ohjaamme/kielitietoinen-ja-monikulttuurinen-ohjaus>

Katso/ Watch:

[Murretaan kielimuuri -video](#)

Selkokieli- harjoitus

- Mieti kielenkäyttötilanteita työssäsi
- Miten sanoitat tekemääsi
- Kirjoita työpäivän vaiheet muistiin --> Mieti, miten selkoistat ja havainnollistat

Plain language Exercise

- Think about the language situations at your work
- How can you tell your doings?
- Write down the steps of the working day --> Think, how to tell these in plain language and how to visualize

LISÄTIETOA: MORE INFORMATION:

<https://papunet.net/>

<https://selko.fi/>

<https://selkokeskus.fi/>

<https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/>

<https://view.24mags.com/mobilev/e5f43d46a15e11480d262296d568fc#/page=1>

<https://kotoutuminen.fi/kielitietoisuus>

Opin portailta työelämään Satakunnassa -hanke tukee maahanmuuttaja- ja romanitaustaisten sekä kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden opintoja ja siirtymää työelämään. Hankkeella vahvistetaan myös työelämän edustajien monikulttuurisuus- ja ohjausosaamista.

Hanketta hallinnoi Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak). Osatoteuttajina toimivat Satakunnan ammattikorkeakoulu (Samk), Länsirannikon koulutus oy (WinNova) sekä Satakunnan koulutuskuntayhtymä (Sataedu). Hanke saa rahoitusta Euroopan sosiaalirahastolta.

